

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Buxoro davlat universiteti

O.X. Xamidov

2024 yil

**Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining
bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish**

DASTUR VA BAHOLASH MEZONI

60711200 – Elektronika va asbobsozlik

Buxoro – 2024 yil

Annotatsiya

Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish uchun 60711200 – Elektronika va asbobsozlik ta'lim yo'nalishining 2023/2024 o'quv yilida tasdiqlangan o'quv rejasidagi 1- kursda o'tilgan majburiy fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

J.R. Qodirov – Geliofizika, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va elektronika kafedrası, t.f.n., dotsent.

O.H. Uzoqov – Geliofizika, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va elektronika kafedrası, t.f.n., dotsent.

Taqrizchilar:

I.I. Raxmatov – Geliofizika, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va elektronika kafedrası, t.f.n., professor.

M.S. Mirzayev – Geliofizika, qayta tiklanuvchi energiya manbalari va elektronika kafedrası, t.f.n., dotsent.

Dastur Fizika-matematika fakultetining 2024 yil 11 sonli Kengashi yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

KIRISH

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoati) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr tayyorlash kunduzgi, sirtqi va masofaviy ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati - 4 yil.

Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

-mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash,ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasasining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar,o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

-ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim muassasasining talablari;

- bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

- ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

- oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

- oliy ta'lim tizimini akkreditasiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

- oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirayotgan abiturentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoatida) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoatida) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining sohalari.

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoatida) fan va texnika sohasidagi yo'nalish bo'lib, u ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohasidagi yo'nalish bo'lib, elektronika sanoati mahsulotlarini ishlab chiqarish, elektronika sanoati qurilmalari asboblarini tayyorlashning yangi texnologiyalarini va dasturiy ta'minotlarini yaratish, raqamli elektron asboblar va qurilmalarni loyihalash, tadbiq etish, soha istiqbolini belgilash, texnik servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlash jarayonlarini tashkillashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoatida) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavriat bitiruvchilari fan va texnika sohasidagi bakalavriat ta'lim yo'nalishini tamomlagandanso'ng, ishlab chiqarish korxonalarida raqamli elektron asboblar va qurilmalarni ishlashini nazorat qilish, texnik servis xizmat ko'rsatish, konstruksiyalarini montaj qilish, dasturiy ta'minotlarini tuzatish bo'yicha elektronika sanoati korxonalarida faoliyat olib borish, professional ta'lim muassasalarida elektronika sanoati sihasiga oid fanlardan zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalangan holda dars berish hamda elektronika sanoati qurilmalarini loyihalash tashkilotlarida kompleks masalalarni yechish huquqiga ega bo'ladi.

60711200 - Elektronika va asbobsozlik (elektronika sanoatida) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari.

- ishlab chiqarish;
- loyihaviy-konstruktorlik
- servis xizmat ko'rsatish;
- tashkiliy-boshqaruv;
- ilmiy-tadqiqot;

I. ELEKTRON ASBOBLAR VA INTEGRAL SXEMALAR fani bo'yicha

Elektronikaning rivojlanish tarixi va sinflanishi.

Vakuimli elektron asboblari. Triod, tetrod, pentod.

Yarim o'tkazgichli asboblari fizikasi.

p-n o'tish. p-n o'tishning hosil bo'lishi.

Yarim o'tkazgichli diod turlari. To'g'rilagich va impuls diodlari.

Stabilitron. Varikalar. Shottki barerli diodlar. Tunnel diodlar. Gann diodlari.

Ularning konstruksiyalari, parametrlari, volt-amper xarakteristikalarini, qo'llab-quvvatlanishi.

Fotodiodlar. Nurlanuvchi diodlar. optonlar.

Uning konstruksiyalari, parametrlari, volt-amper xarakteristikalarini, qo'llanilishi

Bipolyar tranzistorlar. Umumiy ma'lumotlar. Dreyfli bipolyar tranzistorlar. Kuchkili bipolyar tranzistorlar. Bipolyar tranzistorlarning tuzilishi, ishlash printsiplari, shartli belgilanishi.

Bipolyar tranzistorlarning ulash sxemalari. Transistorning energetik jadvallari.

Bipolyar transistorlarda elektrodlar toklari. Bipolyar tranzistorlarning elektr modellari. (Ebers - Moll modellari).

Bipolyar tranzistorlarning statik xarakteristikalarini.

Bipolyar tranzistor xarakteristika va parametrlarining haroratga bog'liqligi. Tranzistor chizikli turt qutblilik sifatida.

Bipolyar tranzistorlarning chastota soatlari. O'ta yukori chastotali bipolyar tranzistorlar.

Tranzistorning teshilishi va ishlash sohasini kengaytirish usullari.

Kup qatlamli yarim mumkingichli asboblari. Umum ma'lumotlar. Dinistlar, tiristorlar va ishlab chiqarish printsiplari.

Simistorlar, tuzlanishi, ishlab chiqarish printsiplari. Boshqariluvchi yordamlaichlar.

Yorimlashi mumkin bo'lgan lazerlar, Ularning tuzilishi, ish printsiplari va qo'llab-quvvatlanishi.

Maydonli transistorlar. Umum ma'lumotlar. P-n o'tish bilan boshqariluvchi maydonli tranzistorlar. MYD tizim va maydon effekti.

Maydonli transistor parametrlari. Kanali induksiyalangan MYD tranzistorlar. Stok tokining haroratga bog'liqligi.

O'ta yuqori chastotali tranzistorlar.

Integral mikrosxemalar. Umum ma'lumotlar. Pardali va gibrid mikrosxemalar.

Yarim yordamichli IMS lar

Yarim o'tkazgich IMS lar yaratishda texnologik jarayonlar va operatsiyalar.

Bipolyar tranzistorlar asosidagi IMS larni tayyorlash.

MDYa transistorlar asosidagi IMS larni tayyorlash.

Funksional elektronika. Asosiy tushunchalar. Funksional akustoelektronika.

Funksional dielektrik elektronika.

Funksional yarim o'tkazgichli elektronika.

Funksional optoelektronika.

Funksional magnitoelektronika.

II. MIKROXEMOTEXNIKA fani bo'yicha

Bloking generatorlar

Raqamli mikrosxematexnikaning rivojlanish istiqboli.

Elektr signali va lining turlari

Mantiqiy algebraning asosiy qonun va qoidalari

Mantiqiy funksiyalar va ularni yozisli shakllari

Raqamli mikrosxemalarning xarakteristikalar va parametriari

Mantiqiy mikrosxemalar.

Ketma-ket mantiq sxemalari.

D-C. D-1. JK - printerlar sxemalari.

Ketma-ketlikli raqamli qurilmalarni mantiqiy loyihalash asoslari

Universal siljish registlari sintezi.

Hisoblagiehlar turlari.

Impuls generatorlari va shakllantirgichlari.

Amaliy raqamli qurilmalar (ARO').

Raqamli mikrosxemalarning xususiyatlari va ishlatilish soxalari

III. NAZARIY ELEKTROTEXNIKA fani bo'yicha

O'zgarmas tok zanjirlari. O'zgarmas tok zanjirlarini hisoblash O'zgarmas tok zanjirlari. Dorishunoslik sohasidagi muhandislar uchun elektrotexnikaning ahamiyati. O'zgarmas tok zanjirlarining ta'rifi, sxemasi va uning sxematik belgilari. Tok manbalari va elektr qarshiliklarni o'zaro ketma-ket, parallel va aralash ulash. Elektr o'tkazuvchanlik. Om, Joul-Lens, Kirxgof qonunlari. Elektr tokining energiyasi va quvvati. O'zgarmas tok zanjirlarini hisoblash. Tarmoqlangan oddiy tok zanjirlarini hisoblash.

O'zgarmas tok zanjirlari. O'zgarmas tok zanjirlarini hisoblash O'zgarmas tok zanjirlari. Dorishunoslik sohasidagi muhandislar uchun elektrotexnikaning ahamiyati. O'zgarmas tok zanjirlarining ta'rifi, sxemasi va uning sxematik belgilari. Tok manbalari va elektr qarshiliklarni o'zaro ketma-ket, parallel va aralash ulash. Elektr o'tkazuvchanlik. Om, Joul-Lens, Kirxgof qonunlari. Elektr tokining energiyasi va quvvati. O'zgarmas tok zanjirlarini hisoblash. Tarmoqlangan oddiy tok zanjirlarini hisoblash.

Magnit maydoni va uni xarakterlovchi asosiy kattaliklar. Magnit maydoni va uning asosiy ko'rsatkichlari (magnit induksiyasi, magnit singdiruvchanlik, magnit oqimi, magnit maydon kuchlanganligi, magnit kuchlanish, magnit yurituvchi kuchlar). To'la tok qonuni. Magnitlanish egri chizig'i. Magnit zanjiri va uning Om qonuni. Magnit zanjirini hisoblash. Amper (elektromagnit kuchlar) qonuni. Chap qo'l qoidasi.

Bir fazali va uch fazali tok zanjirlari. Bir fazali sinusoidal kattaliklar. Bir fazali sinusoidal kattaliklar va ularning ifodasi hamda asosiy ko'rsatkichlari (davri T , chastotasi ω , fazasi (ωt *) boshlang'ich fazasi, amplituda. oniy va ta'sir etuvchi qiymatlari. Sinusoidal tok zanjirlari va ularning fizik parametrlari (aktiv qarshilik, sig'im elementli zanjirdagi tok va kuchlanishlarning vektor tasvirlari). Sinusoidal tok zanjirlari va ularni hisoblash. Uch fazali tok zanjirlari. Uch fazali generator va iste'molchilarning yulduz va uchburchak sxemasi bo'yicha ulanishi.

Bir fazali va uch fazali tok zanjirlari. Bir fazali sinusoidal kattaliklar. Bir fazali sinusoidal kattaliklar va ularning ifodasi hamda asosiy ko'rsatkichlari (davri T , chastotasi ω , fazasi ($\omega t + \varphi$) boshlang'ich fazasi, amplituda. oniy va ta'sir etuvchi qiymatlari. Sinusoidal tok zanjirlari va ularning fizik parametrlari (aktiv qarshilik, sig'im elementli zanjirdagi tok va kuchlanishlarning vektor tasvirlari). Sinusoidal tok zanjirlari va ularni hisoblash. Uch fazali tok zanjirlari. Uch fazali generator va iste'molchilarning yulduz va uchburchak sxemasi bo'yicha ulanishi. Elektr o'lchashlar va elektr o'lchov asboblari. Elektr o'lchov asboblari. Ularning asosiy elementlari. Magnitoelektr sistema asboblari. Elektromagnit sistema asboblari. Elektrodinamik sistema asboblari. Elektr o'lchashlar. Elektr o'lchashlar tushunchasi. Elektr kattaliklarni o'lchash. O'lchash xatoliklari va aniqlik klassi. Elektr kattaliklarni elektr usulida o'lchash. O'lchash usullari. Noelektrik kattaliklarni elektr usulida o'lchash. O'zgarmas tok zanjirlarida qarshilikni, kuchlanishni va tok kuchini o'lchash Ommetrlar. Shuntlar va qoshimcha rezistorlar. Avometr.

Transformatorlar. Transformatorlar va ularning vazifalari. Bir fazali transformatorlarning tuzilishi va ishlash prinsipi. Transformasiyalash koeffitsienti va foydali ish koeffitsienti (F.I.K.). Transformatorlarning salt ishlashi, qisqa tutashtirish tajribalari va maqsadlari. Uch fazali transformatorlar.

O'zgarmas tok mashinalari. O'zgarmas tok mashinalarining tuzilishi va ishlash prinsipi. O'zgarmas tok mashinalarining konstruksiyasi. Ularni xalq xo'jaligida va sanoatda ishlatilishi. O'zgarmas tok generatorlari. O'zgarmas tok generatorlarining tuzilishi va ishlash prinsipi. Generatorlarning turlari va tavsiflari. Uyg'otish qutblari. Mustaqil uyg'otishli va parallel uyg'otishli o'zgarmas tok generatorlari. O'zgarmas tok dvigatellari. O'zgarmas tok dvigatellarining tuzilishi, ishlash prinsipi. O'zgarmas tok dvigatellarining turlari, ulanish sxemalari va ishlatilishi. Mustaqil uyg'otishli va parallel uyg'otishli o'zgarmas tok dvigatellari.

Elektr energiyasini ishlab chiqarish va uzatish. Elektr stansiyalar Elektr energiyasini ishlab chiqarish. Ishlab chiqarish turlari GES, GRES, KES, TES, AES. Energetik sistemalar. Transformatorlar podstansiyalari va ularning turlari. Elektr uzatish simlarining ko'ndalang kesimini tanlashga oid asosiy mezonlar. Elektr tarmoqlari va sistemalari ularning vazifalari. Korxonalarining quvvat koeffitsiyenti uning texnik-iqtisodiy ahamiyati.

Asinxron elektr dvigatellar. Dvigatel, generator mashinaning qaytuvchanligi. Elektr mashina o'tkazgichlar haqidagi ma'lumotlar. Elektr mashinaning ishlash prinsipini tushuntirish sxemasi. Asinxron dvigatelning aylantiruvchi momenti. Sirpanish. Asinxron dvigatelda quvvat isrofi. Asinxron dvigatelning mexanik va ish xarakteristikalari. Quvvat koeffitsiyentini foydali quvvat bilan bog'lanish egri chizig'I, F.I.K ni foydali quvvat bilan bog'lanishi.

Kuchaytirgichlar. Kuchaytirgichlarning asosiy ko'rsatkichlari. Dastlabki kuchaytirish kaskadlari. Kuchaytirgichlarda teskari boglanish. Ko'p kaskadli kuchaytirgichlar, transformatorli quvvat kuchaytirgich, quvvat kuchaytirgichning ish rejimi, ikki taktli transformatorli kuchaytirgich, ikki taktli transformersiz kuchaytirgichlar sxemalari ishlash prinsiplari. Kuchaytirgich parametrlarini boshqarish. Rezonansli kuchaytirgichlar. O'zgarmas tok kuchaytirgichlari, sxemalari, turlari, ishlash prinsiplari.

Kuchaytirgichlar. Kuchaytirgichlarning asosiy ko'rsatkichlari. Dastlabki kuchaytirish kaskadlari. Kuchaytirgichlarda teskari boglanish. Ko'p kaskadli kuchaytirgichlar, transformatorli quvvat kuchaytirgich, quvvat kuchaytirgichning ish rejimi, ikki taktli transformatorli kuchaytirgich, ikki taktli transformersiz kuchaytirgichlar sxemalari ishlash prinsiplari. Kuchaytirgich parametrlarini boshqarish. Rezonansli kuchaytirgichlar. O'zgarmas tok kuchaytirgichlari, sxemalari, turlari, ishlash prinsiplari.

Elektrovakuum priborlari. Elektrovakuum priborlarining xususiyatlari. Elektron emissiya: termoelektron, fotoelektron, elektrostatistik (avtoelektron) emissiyalar. Diodning tuzilishi, ishlash prinsipi va xarakteristikalari. Uch elektrodli lampa-

triod. Triodning tuzilishi, xarakteristikalari va parametrlari. Ko'p elektrodli lampalar.

Elektron nur trubkasi. Ion priborlar Elektrovakuum fotoelementlar.

Yarim o'tkazgichli priborlar. Yarim o'tkazgichli diod, triod va tiristorlarning elektrotexnik qurilmalarda ishlatilishi va ahamiyati. Elektronika asoslari. Elektronika asboblari ularning tuzilishi, ishlash prinsipi va qo'llanilishi. Yarim o'tkazgichli diod. Uning tuzilishi va xarakteristikalari. Yarim o'tkazgichli tranzistorlar. Ularning tuzilishi, ishlash prinsipi, shartli belgilari, parametr va tavsiflari. Yarim o'tkazgichli diod, triod va tiristorlarning elektrotexnik qurilmalarda ishlatilishi va ahamiyati. Yarim o'tkazgichli to'g'rilagichlar, to'g'rilagichlarning vazifasi va sxemalari. Elektron kuchaytirgichlarning umumiy ishlash prinsipi va klassifikasiyasi. Yarim o'tkazgichli kuchaytirgichlar va ularning avtomatik nazorat va boshqarish sistemalarida qo'llanilishi. Yarim o'tkazgichli mikrointegral sxemalar va ularning qo'llanilishiga doir tushunchalar. Yarim o'tkazgichli priborlar. Yarim o'tkazgichli diod, triod va tiristorlarning elektrotexnik qurilmalarda ishlatilishi va ahamiyati. Elektronika asoslari. Elektronika asboblari ularning tuzilishi, ishlash prinsipi va qo'llanilishi. Yarim o'tkazgichli diod. Uning tuzilishi va xarakteristikalari. Yarim o'tkazgichli tranzistorlar. Ularning tuzilishi, ishlash prinsipi, shartli belgilari, parametr va tavsiflari. Yarim o'tkazgichli diod, triod va tiristorlarning elektrotexnik qurilmalarda ishlatilishi va ahamiyati. Yarim o'tkazgichli to'g'rilagichlar, to'g'rilagichlarning vazifasi va sxemalari. Elektron kuchaytirgichlarning umumiy ishlash prinsipi va klassifikasiyasi. Yarim o'tkazgichli kuchaytirgichlar va ularning avtomatik nazorat va boshqarish sistemalarida qo'llanilishi. Yarim o'tkazgichli mikrointegral sxemalar va ularning qo'llanilishiga doir tushunchalar.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. K.Aripov. A.M.Abdullaev, N.B.Alimova. "Elektronika" Toshkent, 2011 yil. 46 bet
2. X.K.Aripov. A.M.Abdullaev, N.B.Alimova. "Sxemotexnika" Toshkent, 2011 yil. 42 bet
3. Xonboboev, N.Xalilov. "Umumiy elektrotexnika va elektronika asoslari", Toshkent. 2000 yil. 130 bet
4. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy taxlil. qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik- xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Uzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi Uzbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. "Xalq sozi" gazetasi. 2017 y., 16 yanvar, №11.
5. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.-T.: O'zbekiston, 2017.-46 b.
6. Shoobidov A. "Nazariy mexanika asoslari". O'quv qo'llanma. - T.: "Yangi avlod", 2008 yil. 128 bet.
7. Н.С. Легостаев, К.В. Четвергов МИКРОСХЕМОТЕХНИКА Томск Издательство ТУСУРа 2014 238 страница.
8. Jo'rayev A.va boshqalar. "Mexanizm va mashinalar nazariyasi". O'quv qo'llanma. - T.: "G'.G'ulom" 2004 yil. 186 bet
9. Zoirov J. Nazariy mexanika. T.: O'qituvchi, 1998. 184 bet.
10. Nabiyev A. "Materiallar qarshiligi". O'quv qo'llanma. - T.: 2008 yil 3490 bet
- 11.И.В. Савельев. Умумий физика курси.Т.1, Т.2, Т.3., Москва. Астрель. 2011. 517 страница
12. J.R. Qodirov. Umumiy fizika. O'quv qo'llanma, Buxoro. Durdona. 2023 117-bet
13. Д.В. Сивухин. Умумий физика курси. Москва.: физ. мат. лит. 2005. 531 страница
14. Chertov A.A., Vorobev A. Umumiy fizika kursidan masalalar to'plami.

Toshkent, O'qituvchi, 1988y. 688 bet.

15. S.f. Amirov, M.S. Yoqubov, N.G'. Jabborov elektrotexnikaning nazariy asoslari toshkent 2006 150 bet.

Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish sinovlari

BAHOLASH MEZONLARI

Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish sinovlari yozma ish shaklida o'tkaziladi. Shundan har bir variantda 4 tadan savol bo'ladi. Har bir savolning javobi eng ko'pi bilan 25 ballga baholanadi, jami 100 ball.

Abituriyentning yozma ish javobiga qo'yiladigan talablar	Baholash ballari
a) berilgan savolni to'liq bilsa, uning mohiyatini tushunsa, u bo'yicha ijodiy fikrlay olsa, tasavvurga ega bo'lsa, mustaqil mushohada yurita olsa, nazariy masalalarni amaliyot bilan bog'lay olsa, xulosa va qaror qaror qabul qilsa, o'z fikrini tg'liq, ravon qila olsa, savol mohiyatiga kreativ (ijodiy) yondashsa, mustaqil fikri asosida xulosalar chiqara olsa.	22-25
b) berilgan savolni yetarli darajada bo'lsa, uning mohiyatini tushunsa, savol yuzasidan tasavvurga ega bo'lsa, mustaqil mushohada yurita olsa, nazariy masalalarni amaliyot bilan bog'lay olsa, savolning nazariy va amaliy jihatlarini yetarlicha ochib bera olsa, o'z fikrini to'liq, ravon bayon qila olsa, savol mohiyatiga kreativ (ijodiy) yondashsa, xulosalar chiqara olsa.	19-21
d) berilgan savolni qisman bilsa, u to'g'risida qisman tasavvurga ega bo'lsa, uning mohiyatini tushunsa, savol bo'yicha o'z fikrini bayon qila olsa, grammatik xatolarga yo'l qo'ysa, qisman xulosalar chiqarsa.	14-18
e) berilgan savolni yaxshi bilmasa, u to'g'risida qisman tasavvurga ega bo'lmasa, o'z fikrini to'liq bayon qila olmasa va umuman javob yozmaslik.	0-13

